

מסורת הש"ס

ב"ב פ"ב ד' ס' ו' וממנו
ר"ש פ"ב

תורה אור השלם

1. כי יבער אש שדה או
קרם ושלה את בעירו
ובער בשדה אחר מיטב
שדה ומיטב כרמו
ישלם: שמות כ"ד
2. ויבן גזר שור אש את
שור רעהו ונתן וקברו
את השור הדי וחצו את
כספו וגם את המת
חצו: שמות כ"א לה

גליון הש"ס

גמ' שור רעהו אבר
המטב. ו' מכות פ"ד
הל' י"ד סמן רמט:

מוסף רש"י

ר' ישמעאל סבר
בדניוק שיימינן. דהא
דמניוק קתל שמשל לו
דמי טוקי מרקק מיטב.
אזות דניוק קאי משלם
ליה טוקי דמי טוקי קרקע
מיערות שלו בשות טוקי.
שתי הוה מיטב עתה
של נוק (ר"ב ו' א'). ור"ע
סבר בדניוק שיימינן.
למיטב קרקע. דייבי ליה
מעדיה דדיה (ש"ס). אף
שדה האמורה למטה
של נוק. והכי קאמר
קרא שלם ית למינן
קרקע הדומה לעדיה
דניוק ישלם לו. והנה
שדה דמי טוקי (ש"ס).
מיטב שדוה ישלם
דהאיך דקא משלם.
דדיה טוקי של טוקי ולא
אחי גוריה שור וקבר ליה
לקרא (ש"ס). ואחרי קרא.
תמשל מיטב דהאיך קרא
משלם (ש"ס). דמשלם ליה
ממיטב. דדיה. הויאל
חזרות שלו לא הוה
עדיה דניוק (ש"ס). ולא
שור של הקדש. דלם
גמ' שור של קדש פטור.
והוה הדין לכל אהר טוקי
שלם טוקי את ההקדש
פטור. וקרא אחרינא לכי
נקט שור הקדש ולא טוקי
לה נאכלתו הכהנו שדה
הקדש. משום דלא משמח
לה. דלי שיה מס להכניס
הו ובעדה הדינו דמי.
ולכא למישר ק"ו להקדש.
ועדה הקדש נמי דהו
לנוק דקא הדין. או
המקדש פדוהו ללמחר או

הניזקין פרק חמישי גיטין

מ"א.

עין משפט
גר מצוה

ב"ב פ"ב ט"ז
ג' מ"י פ"ח מהל' טוק
מתוך הלכה א סנה ששן
ט:

מוסף רש"י (המשך)

מוסרין אהו ללמחר לחת.
ובשאל צינול לכהניס
הו. דמני (ויקרא ס')
והיה הדין ללמחר צינול
וגו'. לכהניס הו ולי
קדש פרייה לון מעלה
דלל הממונה. דלל הממונה
לקרקע מקרקע דמי ב"ב
והכי חזינא קמיה סבר
ר"ע בעל חוב שקיל
בעדיה בניזקין. אפילו
הי לא נמירק. אפילו
מייס. דלכא למינן מה
לכ"ה שכן יפה כחו
בניזקין. ששהיית הוה
טול ניזקין מן העדיה.
תאמר בהקדש שכן
הורע כחו בניזקין. לל
שקיל מן מתי (ש"ס א'). בין
תם בין מורע משלם
נוק שלם. וקדושי ליה
לרעהו הכי. שור של רעהו
הוה דמי הו טוקי מס
לא משלם אלל מן טוק.
אלל אן טוקי שור של
הקדש משלם טוקי שכן
שלם ואפילו תם. וקאמר
ר"ע דשקל הקדש שיעור
דמי שורי מעדיה קרקעות
של טוק (ש"ס). ודימת
דב"ע בדניוק שיימינן.
ולל משלם ליה טוקי
אלל זיבורת. הויאל הוה
עדיה דניוק דמיה ר"ע
לר' ישמעאל דלמחר מיטב
שדוה של נוק. ועדיה
דקאמר ר"ע עדיה דניוק
קאמר ולא אחי לאפלוני
עליה אלל בהקדש (ש"ס).
בפלוגתא דר"ש בן
מנסיא ורבנן קמיפלגי.
דמשמע ר"ע לר' ישמעאל
דלא אחי אלל כהדינו.
אלל בניזקין הקדש פטור
ליה. ואחי ר"ע לפלוני
א"כ מאי (ש"ס). א"כ מאי
לא בא הכתוב. דמשמע
דנקלח גופיה פלוני דלא
טא הכתוב להכי. אלל
כהדינו נמי פלוני (ש"ס).
ועוד מאי ק"ו להקדש.
כחו דהקדש בניזקין. דלמחר
הויאל ונתן העדיה דקאמר
ר"ע אינן קאי ולקולי
אחל דייבי ליה טוקי
טויבורת. מהו ק"ו להקדש.
גריעותא הו ור"ע יפה
כחו דהקדש בניזקין. דלמחר
דלפניו הו טוקי מס קיל
הקדש מן שלם וקפא ליה
מרתוה (ש"ס).

הכא כמאי עסקינן כגון סהיפה עידים דניוק כזיבורים דמויק. ולרבי
ישמעאל נמי אין שמין אכילת ערוגה אלל לפי מה שהיה אלס שמינה
שמינה אלס כחושה ואלמחר שמינה כבית דין ואמר אין לי
מעוה לפורעו יטול קרקע דמי מעוה נוקי וכל להגבותו מזיבורים

הכא במאי עסקינן כגון שהיתה עידית דניוק כזיבורית דמויק. ואלפסא לא מני
למימר דר"ע מודו דליתו נתן אלל מעדיה שיש לו ואינו חייב
לקנות דלמחרנין כפ"ק דבבא קמא (דף ט'): אין לו אלל זיבורית כולן
גזינן מן הזיבורית ומיהו אי בשל עולם הן שמין לר"ע הוה מני
למימר כגון דלית ליה למינן עידית
זיבורית זיבורית זיבורית דדיה
כעדיה דלמחר ועדיה דדיה כעדיה
דניוק ואפילו למחר דלמחר בשלו הן
שמין הוה מני למימר דלכא זיבורית כולן
כגון דעדיה דניוק כזיבורית דניוק
דלמ"ד או כפ"ק או מיטב משלם כפ"ק
לר' ישמעאל ולר"ע משלם מיטב שלו:
שור רעהו אבר רהמנא ויא שור
ש"ה הקדש. תימנה אלמאי
לא מוקי לי בשן ורגל שזיק את
ההקדש דהתם לא כתיב רעהו
ומקן ליכא למילף שכן אינה מועדת
מתחילתה וגזירה שיה דתחת תמינה
ישלם כפ"ק לא נתקבלה אלל לענין
מיטב דוקא ולא לענין משלומין דלי
לכל מילי א"כ נפטרו כוליה ברשות
הרבים וכלים ושור פסולי המוקדשים
וטמון וי"ל כיון דכתיב רעהו תו
ליכא למילף מיטב בשן ורגל שזיק
את ההקדש מק"ו להדיק דלכא
למיספך מה להדיק שכן יפה כחו
לענין קרן וכה"ג פריך כמקון שכן
יפה כחו בניזקין וכי קאמר אלל
כאומר הרי עלי מנה וכו' לא צעי
לאוקמא בשן ורגל משום דמנוקין
אנוקין אסיק אדעתיה שפיר דלכא
למיספך שכן יפה כחו אלל מנוקין
אלמוליה לא הוה סלקא דעמיה למיפך
דהא כי מוקי לה כר"ש בן מנסיא לא
פרכינן מה להדיק שכן יפה כחו
לענין ריבית ואונאה אנוקין ועוד
יש לומר דכולהו טוקין פטורין בהקדש
דמכותה גירושלמי בריס פקרא דלמחר
כמה אנו קיימין אי בהכשר טוקי הוה
מנינא שור רעהו ולא שור של הקדש
ואי בניזקין גופו הוה מני רבי חייה
נוקין להדיק ואין טוקין לגבות אלל

באומר הרי עלי מנה כו' משמע דלא משכח טוקין להקדש לא בשן
ורגל ולא נאדם המזיק וכפ"ק דבבא קמא (דף ט'): נמי תנן נכסיס שאין
בכהן מעילה ואכולהו ד' אבות קאי ואפילו אנוקין אלס למי"ד מנסיא
זה אלס והוה דמשמע כפרק השואל (כ"ב דף ט'): דאלס המזיק את
ההקדש חייב לשלם קרן היינו מדרבנן וא"ת והוה הקדש יליף מתרומה
דכתיב בה (ויקרא כב) כי יאכל פרט למזיק והתם בתרומה חייב לשלם
קרן דמזיק ממון כהן הוה וי"ל דלע"ג דבתרומה חייב לשלם מ"מ
לא מהאי קרא פסיק אלל מקרא אחרינא דהוה כגול חבירו ומזיקו
והשתא כוליה טוקין דפטיירי בו בהקדש ילפינן מאדם דיותר ראוי
לחייב אלס המזיק גידים ממזיק ע"י כריית צור או שולח בעירו
וא"ת א"כ רעהו דכמח רחמנא למה לי וי"ל דלי לאו דאשכחן כמד
דוכתא דפטור רחמנא להדיקו בהקדש לגמרי לא הוה דרשינן כי

יאל פרט למזיק אלל לפטור מחומש לחודיה: ורבי עקיבא סבר דה כר"ש בן מנסיא.
דפרכינן וליתני תרי גווני שור ומשני הוה תבריה ר"ע לגזייהו אכתי חיקאי לו
ליתמי שור דלזיק הדינו ושור דלזיק הקדש דדינייהו
חלוקין אליביה וי"ל דבהקדש לא קמיירי ואל"ת אכתי איכא למיפך מה להדיקו שכן יפה כחו בניזקין
כחו כאלס המזיק דכי יאל פרט למזיק וזכר דכתיב (שמות כה) והמת יהיה לו שמהת שלו וי"ל דלכא למיעבד ק"ו הכי מה קרן הדיקו
דקיל דתם אינו משלם אלל ח"כ גובה נמועד מן העדיה קרן ההקדש דחמיר לא כ"ש: ועוד מאי ק"ו דהקדש. פי' כקונטרס הויאל וכן
העדיה דקאמר ר"ע אינן קאי ולקולי אחל דייבי ליה מוקי מזיבורית אלס כן מאי ק"ו להקדש גריעותא הוה וקשה דמ"מ אינן טוקין ק"ו
דמשלם ממיטב דניוק ולא מזיבורית דניוק וגזירה דר"ס מאי קל וחומר להקדש דלענין לחיובי מוקי בהקדש לא קאמר דהא מרעהו נפקא
כדדריש ר"ש בן מנסיא אלל לענין מיטב קאמר ולא הוה ליה לר"ע לאהדורי לרבי ישמעאל ק"ו כיון שר' ישמעאל עצמו היה מודה בכך אי
לאו משום דפטור ליה לגמרי אלל ח"כ שלמה מרודוס חייך דה"פ מאי ק"ו להקדש דשיימינן בעדיה דניוק ולא דמזיק מן דעיני עדיה
הקדש שמה יש והקדש עדיה בסוף העולם טובה שיהי פטור ועל כהנין דשיימינן דלא שייך כלל למיטב דניוק:

ורבי